

GỢI Ý ĐÁP ÁN ĐỀ SỐ 23

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Ngôi thứ nhất: Người kể trực tiếp tham gia vào câu chuyện	0,5
	2	Người cha quyết định cho hai anh em nhân vật “tôi” nghỉ học ở nhà thầy đồ vì ông cho rằng “ <i>cái chữ nho bây giờ không sống được</i> ” và muốn cho các con “ <i>kiếm lấy dăm ba chữ tây</i> ” để có một tương lai thiết thực hơn.	0,5
	3	- Biện pháp tu từ: So sánh (“<i>giọng đọc</i>” – “<i>nhai chữ</i>”). - Tác dụng: + Về nội dung: Giúp người đọc cảm nhận rõ không khí buổi học cuối cùng tràn đầy nỗi buồn, sự tiếc nuối và xúc động sâu sắc. Giọng đọc của người học trò không còn vô tư như thường ngày mà đã trở nên nghẹn ngào, nặng trĩu cảm xúc chia ly. + Về nghệ thuật: Ngôn ngữ miêu tả trở nên sinh động và gợi cảm hơn, đồng thời khắc họa tinh tế tâm trạng đau xót, xao xuyến của nhân vật “tôi” trước giây phút phải rời xa thầy và mái học cũ. + Về tình cảm, thái độ: Thể hiện niềm trân trọng và tiếc thương đối với những giá trị văn hóa cũ đang dần mất đi, đồng thời gửi gắm tình cảm sâu sắc đối với mối quan hệ thầy trò và những kỷ niệm học trò trong sáng, chân thành.	1,0
	4	Những chi tiết miêu tả tâm trạng: + Cảm thấy “<i>ái ngại</i>”, “<i>tàn nhẫn</i>”, “<i>len lén vào như hai đứa ăn trộm</i>”, cảm thấy không khí buổi học “<i>thống thiết, não ruột lạ thường</i>”, không thể đọc bài, “<i>lòng xốn</i>	1,0

		<i>xang”, “cổ họng nghẹn ngào”, “trống ngực đánh thình thình” trước giây phút phải nói lời chia tay.</i> - Tình cảm của cậu bé: Những chi tiết trên cho thấy cậu bé có một tình cảm yêu mến, kính trọng và gắn bó sâu sắc với thầy đồ và lớp học chữ Nho. Cậu vô cùng buồn bã và đau lòng khi phải rời xa.	
	5	- Khái quát: Khắc họa giờ học của hai anh em với ông đồ trong thời điểm cái học cũ đang dần bị thay thế bởi cái mới. Buổi học chất chứa nỗi buồn chia tay, sự xót xa trước sự tàn phai của một thời văn hóa. - Bài học: Câu chuyện gợi suy ngẫm về sự xung đột giữa giá trị truyền thống và xu thế hiện đại như một quy luật tất yếu của xã hội phát triển. - Lí giải: Trong dòng chảy của thời gian, cái mới ra đời thay thế cái cũ là điều không tránh khỏi. Tuy nhiên, hiện đại không có nghĩa là phủ nhận truyền thống, mà cần biết kế thừa, trân trọng những giá trị tốt đẹp của quá khứ để làm nền tảng cho sự phát triển hôm nay. Biết dung hòa giữa truyền thống và hiện đại chính là cách con người giữ được bản sắc và tạo nên tiến bộ bền vững.	1,0
II		VIẾT	6,0
	1	Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích ý nghĩa của buổi học cuối cùng được miêu tả trong đoạn trích phần Đọc hiểu	2,0
		<i>a. Đảm bảo cấu trúc đoạn văn nghị luận:</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách: diễn dịch, quy nạp, phối hợp,...	0,25
		<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận.</i> Ý nghĩa của buổi học cuối cùng.	0,25
		<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới	1,0

	thiệu được vấn đề nghị luận, nêu rõ lí do và quan điểm của bản thân, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng thuyết phục. Sau đây là một hướng gợi ý: + Không khí buổi học: Không khí ấy thấm đẫm nỗi buồn và sự ngưng ngừng, sự im lặng bao trùm, và cảm giác “<i>thống thiết, não ruột</i>” của nhân vật “<i>tôi</i>”. + Ý nghĩa của buổi học: Buổi học không chỉ là sự kết thúc quãng đời học sinh của hai đứa trẻ với thầy đồ. Nó còn là biểu tượng cho sự kết thúc của cả một thời đại Nho học, sự tàn lụi của những giá trị xưa cũ trước làn sóng của văn hóa phương Tây. Đó là một cuộc chia tay lặng lẽ giữa hai thế hệ, hai nền học vấn, chan chứa nỗi buồn và sự nuối tiếc. Kết luận: Khái quát lại, không khí bi thương của buổi học cuối cùng đã thể hiện một cách cảm động tình thầy trò sâu sắc và nỗi niềm hoài cổ trước những đổi thay của thời cuộc. Hướng dẫn chấm: - Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 1,0 điểm. - Phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu: 0,5 điểm – 0,75 điểm. - Phân tích chung chung, sơ sài: 0,25 điểm.	
	d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt. Hướng dẫn chấm: Không cho điểm nếu bài làm có quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp.	0,25
	e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25
2	Trong cuộc sống, con người đôi khi phải đưa ra những lựa chọn khó khăn giữa lý trí và cảm xúc. Việc cân bằng giữa lý trí và tình cảm không chỉ giúp ta đưa ra những quyết định đúng đắn mà còn sống nhân ái, bao dung và hạnh phúc hơn. Bằng một bài văn nghị luận	4,0

	(khoảng 400 chữ), em hãy trình bày suy nghĩ của mình về sự cần thiết của việc cân bằng giữa lý trí và tình cảm trong cuộc sống.	
	a. Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận. Mở bài giới thiệu vấn đề nghị luận, thân bài triển khai vấn đề nghị luận, kết bài khái quát lại vấn đề.	0,5
	b. Xác định đúng vấn đề nghị luận. Sự cần thiết của việc cân bằng giữa lý trí và tình cảm.	0,25
	c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm HS có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới thiệu được vấn đề nghị luận, nêu rõ lí do và quan điểm của bản thân, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng thuyết phục. Sau đây là một hướng gợi ý: Mở bài: Dẫn dắt từ nhiều tình huống đời sống, đòi hỏi con người phải lựa chọn giữa lý trí và tình cảm. Chính vì thế, bài viết khẳng định tầm quan trọng của việc cân bằng giữa lý trí và tình cảm trong những quyết định quan trọng của cuộc đời. Thân bài: (1) Giải thích: - Lý trí: Là khả năng suy xét, phân tích dựa trên logic, thực tế, hướng đến hiệu quả và sự đúng đắn. - Tình cảm: Là những rung động của trái tim, là sự đồng cảm, yêu thương, là những giá trị tinh thần. - Cân bằng: Là sự hài hòa, kết hợp cả hai yếu tố để đưa ra quyết định vừa hợp lý, vừa hợp tình. (2) Bàn luận: - Vì sao cần cân bằng? + Một quyết định chỉ dựa trên lý trí có thể trở nên khô khan, cứng nhắc, thậm chí tàn nhẫn, gây ra những tổn thương tình cảm. + Một quyết định chỉ dựa trên tình cảm có thể trở nên mù quáng, thiếu thực tế, dẫn đến những hậu quả không	2,5

	tốt về lâu dài. - Làm thế nào để cân bằng? + Phân tích thông qua lý trí: Xem xét mọi khía cạnh, lợi ích, hậu quả của vấn đề một cách khách quan. + Phân tích thông qua tình cảm: Cân nhắc đến cảm xúc của bản thân và những người bị ảnh hưởng bởi quyết định đó. + Tìm kiếm giải pháp dung hòa: Cố gắng tìm ra phương án vừa đảm bảo tính hợp lý, vừa giảm thiểu những tổn thương tình cảm. (3) Phản đề, mở rộng: Trong một số trường hợp đặc biệt, có thể lý trí hoặc tình cảm sẽ chiếm ưu thế. Tuy nhiên, trong phần lớn các quyết định quan trọng, sự cân bằng vẫn là chìa khóa. (4) Bài học nhận thức và hành động: - Nhận thức: Hiểu rằng con người là một tổng thể của cả lý trí và tình cảm, một quyết định tốt cần có sự tham gia của cả hai. - Hành động: Tập thói quen suy nghĩ thấu đáo, không hành động vội vàng, luôn đặt mình vào vị trí của người khác để thấu cảm trước khi ra quyết định. Kết bài: Khẳng định lại sự cần thiết của việc cân bằng giữa lý trí và tình cảm trong cuộc sống. Sự cân bằng mang đến tính khách quan và hướng giải quyết tốt đẹp nhất trong khả năng của con người. Hướng dẫn chấm: - <i>Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 2,5 điểm.</i> - <i>Phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu: 1,0 điểm – 2,0 điểm.</i> - <i>Phân tích chung chung, sơ sài: 0,25 điểm – 0,5 điểm.</i>	
	d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	e. Sáng tạo: Bài viết có giọng điệu riêng, cách diễn đạt sáng tạo, văn phong trôi chảy.	0,5
ĐIỂM TOÀN BÀI THI: I + II = 10 điểm		